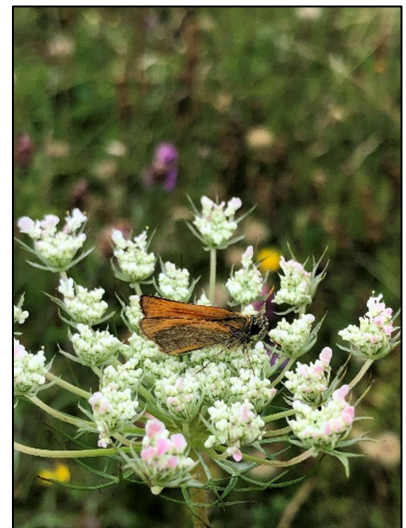

Resultaten inventarisatie beschermde natuurwaarden Daelsweg, Ubachsberg 2019

Resultaten inventarisatie beschermde natuurwaarden Daelsweg, Ubachsberg 2019

Status: Definitief, 25 maart 2020

In opdracht van:

voerendaal

Contactpersoon: Dhr. D. Neven

Bureau Meervelt,

Ecologisch onderzoek en advies

C.E. Linders & R.A.J. Pahlplatz

Met medewerking van P.M.W.M. van der Donk en K.A.A.M. Middeljans

Projectnummer: 19-063

Foto's omslag:

Zicht op onderzoeksgebied, Blauwe glazenmaker, Grote muggenorchis en Geelsprietdikkopje (R.A.J. Pahlplatz, P.M.W.M. van der Donk en K. Middeljans).

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
	1.1 Aanleiding	1
	1.2 Voorgenomen ontwikkeling	1
	1.3 Begrenzing en beschrijving van het onderzoeksgebied	1
2	METHODE VAN ONDERZOEK	5
	2.1 Data veldbezoeken	5
	2.2 Methode inventarisatie beschermde natuurwaarden.....	5
3	RESULTATEN ONDERZOEK.....	7
	3.1 Flora.....	7
	3.2 Resultaten grondgebonden zoogdieren	7
	3.3 Resultaten vleermuizen.....	10
	3.4 Resultaten broedvogels met jaarrond beschermde nesten	11
	3.5 Resultaten amfibieën	12
	3.6 Resultaten overige beschermde soorten.....	12
4	CONCLUSIES EN TE NEMEN VERVOLGSTAPPEN	13
	4.1 Conclusies.....	13
	4.3 Broedvogels	14
	4.4 Amfibieën	14
	4.5 Overige beschermde soorten.....	14

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het project Fietsverbinding en watermaatregelen Heuvelland-Parkstad omvat onder meer de aanleg van een fietsverbinding tussen Ubachsberg en Heerlen (Daelsweg). Ter voorbereiding van de uitvoering is een quickscan beschermde natuurwaarden uitgevoerd door Bureau Meervelt: "Quickscan natuurwaarden Fietsverbinding & Watermaatregelen tussen Wijlre en Heerlen" (18 februari 2019). Omdat het voorgestelde tracé door Natura 2000 gebied Kunderberg bleek te lopen en een potentiële uitbreidingslocatie voor het prioritair habitatype Kalkgraslanden doorsneed, is een aangepast ontwerp gemaakt. In 2019 is de quickscan daarop aangepast: "Quickscan natuurwaarden Fietsverbinding & Watermaatregelen tussen Wijlre en Heerlen, aangepast ontwerp, 2019" (4 juni 2019, aanpassing 24 maart 2020, onderdeel stikstof).

In de quickscan is aangegeven dat in gebruik zijnde nesten van broedende vogels ten alle tijd beschermd zijn en dat de kans groot is dat deze aanwezig zijn in de broedperiode (indicatie voor de broedperiode is 15 maart-15 augustus) in het plangebied. Daarnaast blijkt uit de quickscan dat waarnemingen bekend zijn uit het plangebied van soorten zoogdieren waaronder Grote bosmuis en Wild zwijn, amfibieën waaronder Alpenwatersalamander en Vroedmeesterpad en twee soorten reptielen (Hazelworm en Levendbarende hagedis). Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar de quickscan zelf. Voor de volgende soorten werd nader onderzoek nodig geacht om eventuele vaste verblijfs- en/of voortplantingsplaatsen in of nabij het plangebied vast te stellen:

- Beschermde soorten planten;
- Verblijfplaatsen van Das, Steenmarter en vleermuizen;
- Jaarrond beschermde nesten van broedvogels;
- Vroedmeesterpad;
- Overige beschermde soorten.

Het onderzoek was nodig om gerichte maatregelen te kunnen nemen ter bescherming van aanwezige natuurwaarden voorafgaand aan de uitvoering. In een volgende fase wordt beoordeeld of en zo ja, voor welke soorten een ontheffing nodig is op grond van de Wet natuurbescherming en welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn. Bij de beoordeling worden zowel de in de quickscan vastgestelde soorten als de in deze rapportage vastgestelde soorten betrokken. Deze rapportage bevat de resultaten van het in 2019 uitgevoerde veldonderzoek. De foto's in deze rapportage zijn gemaakt door P.M.W.M. van der Donk, K. Middeljans en R.A.J. Pahlplatz.

1.2 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bij de Daelsweg betreft de aanleg van een fietspad en de herprofilering van het talud daarvan aan de noordzijde van de weg; in het ontwerp wordt de weg gedeeltelijk verlegd naar de zuidzijde om ruimtebeslag in het Natura 2000-gebied te beperken. Langs een deel van het fietspad wordt een afwateringsgreppel gegraven. Om het tracé van het fietspad vrij te maken moet (een deel van) het aanwezige bos en struikgewas gekapt worden en overige begroeiing verwijderd worden.

1.3 Begrenzing en beschrijving van het onderzoeksgebied

De Daelsweg is een smalle weg die het Natura 2000-gebied Kunderberg doorsnijdt (zie figuur 1 waar het Natura 2000 gebied Kunderberg geel is aangegeven en het plangebied rood). Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor vier habitattypen:

- H6210 Kalkgraslanden;
- H640C Ruigten en zomen (droge bosranden);
- H7220 Kalktufbronnen;
- H9160B Eigen-haagbeukenbossen (heuvelland).

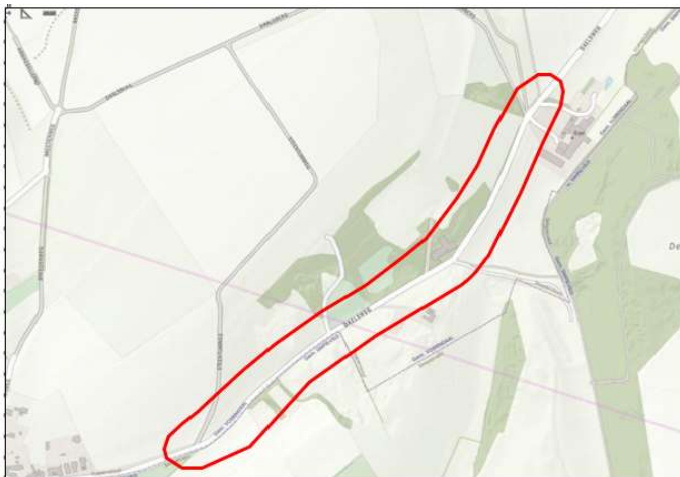
Ter hoogte van het Natura 2000-gebied grenst de weg aan extensief beheerde graslandjes, bosjes en bos, heggen en overblijfselen van een kalkbranderij (tegenover de Zonneberg). De weg ligt op een aantal plaatsen ingeklemd tussen twee steile taluds. Meer naar het oosten grenst de weg aan regulier agrarisch gebied. Het tracé van het fietspad komt deels over de bestaande weg en deels is een extra ruimtebeslag nodig. Ten noorden en ten zuiden van de Daelsweg komt een oppervlakte van het habitatype Kalkgrasland voor, ten noorden van de weg een kleine oppervlakte habitatype Ruigten en zomen. Op grotere afstand komt het habitatype Eiken-haagbeukenbossen voor. Het plangebied doorsnijdt deze habitattypen niet (zie ook figuur 14 en 15 in de quickscan).

Ten noorden van de weg op ongeveer 10 meter afstand (binnen het plangebied) ligt een klein poeltje (circa 20 m²). Tijdens de afgelopen droge zomers is het poeltje nagenoeg drooggefallen maar naar verwachting kan er wel voortplanting plaatsvinden door diverse amfibieën. Binnen het plangebied en het ruimere onderzoeksgebied is verder geen open water aanwezig.

Figuur 1: Globale aanduiding van de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Kunderberg en Geleenbeekdal.

Het onderzoeksgebied beslaat niet het gehele plangebied Daelsweg maar slechts dat deel waar aanvullend onderzoek nodig was. De overige delen (ten oosten en westen van het onderzoeksgebied) zijn beschouwd tijdens het oriënterend veldbezoek in het kader van de quickscan. Nader onderzoek werd hier niet nodig geacht; de quickscan geeft voor deze delen een voldoende beeld ten aanzien van (mogelijk) aanwezige natuurwaarden.

Figuur 2: Globale aanduiding van het onderzoeksgebied (ruim 60 meter aan weerszijden van de Daelsweg).

In onderstaande foto's wordt een impressie gegeven van het onderzoeksgebied.

Figuur 3: Daelsweg. De begroeiing langs de weg is van grote betekenis als foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen.

Figuur 4: Dassenwissel in het bos.

Figuur 5: De graslanden grenzend aan de weg zijn floristisch interessant en vormen het leefgebied van onder meer Das.

Figuur 6: Bijna verdroogde poel in het plangebied.

2 METHODE VAN ONDERZOEK

2.1 Data veldbezoeken

In onderstaande tabel zijn de datum en eventuele bijzonderheden van de gebrachte veldbezoeken opgenomen. In 2019 werden zeven bezoeken gebracht.

Tijdens alle bezoeken is gelet op aanwezigheid van beschermde soorten. De veldbezoeken zijn gebracht met gunstige weersomstandigheden (warm, rustig weer, geen neerslag). Waarnemingen van beschermde soorten zijn in het veld digitaal vastgesteld of later in waarneming.nl ingevoerd

Tabel 1: Overzicht veldbezoeken.

Bezoek	Datum	Specifiek gericht op:	Tijdsbesteding
1	13 juni	Avondbezoek vleermuizen (zomer- en kraamverblijven), uilen, kooractiviteit Vroedmeesterpad	21:20 - 23:30
2	25 juni	Middag, jaarrond beschermde nesten, dagvlinders	13:30 - 16:00
3	8 juli	Avondbezoek vleermuizen (zomer- en kraamverblijven)	21:30 - 23:45
4	16 juli	Alle soorten	09:45 - 16:15
5	24 augustus	Alle soorten	10:00 - 16:00
6	27 augustus	Vroege ochtendbezoek vleermuizen (zomerverblijven, zwerm- en paarplaatsen)	04:25 - 06:55
7	17 september	Vroege ochtendbezoek vleermuizen (zomerverblijven, zwerm- en paarplaatsen).	05:30 - 07:00

2.2 Methode inventarisatie beschermde natuurwaarden

Flora

Het plangebied is tijdens de bezoeken op 25 juni, 16 juli en 24 augustus geheel doorkruist. In het plangebied is de verspreiding van beschermde soorten vlakdekkend vastgelegd. De waarnemingen van overige soorten zijn vanwege het grote aantal planten niet vlakdekkend ingevoerd. De in deze rapportage gepresenteerde gegevens geven een indicatie van de aanwezigheid van soorten. Vanwege de opdrachtverlening begin juni is in mei geen ronde voor flora gebracht, hierdoor kunnen soorten gemist zijn.

Zoogdieren

Het onderzoek naar grondgebonden soorten is uitgevoerd door het onderzoeksgebied te doorkruisen en te zoeken naar sporen van dieren zoals holen, nesten van Eekhoorn etc. Wissels en burchten zijn ingetekend op kaart.

Voor vleermuizen werden op basis van het Vleermuisprotocol vier bezoeken gebracht in de schemerperiode door twee personen (twee avondbezoeken, twee vroege ochtendbezoeken). Hierbij is specifiek gelet op de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven, paarverblijven, winterverblijven in bomen en op het voorkomen van (essentiële) vliegroutes¹. Bij zichtwaarnemingen van vleermuizen zijn de exemplaren zo lang als mogelijk gevolgd om vliegroutes en eventueel aanwezige vaste rust- of verblijfplaatsen in beeld te krijgen. Tijdens de veldbezoeken is gebruik gemaakt van een batdetector (Echometer Touch 2 Pro), verrekijker en zaklamp.

¹ Onder een essentiële vliegroute wordt verstaan een vliegroute die van wezenlijk belang is als er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats een essentieel foerageergebied te bereiken of omvliegen vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats naar een essentieel foerageergebied via een alternatieve route teveel energie kost.' (ECLI:NL:RVS:2019:2169 d.d. 3 juli 2019).

Broedvogels

Ten aanzien van broedvogels is alleen onderzoek gedaan naar het voorkomen van jaarrond beschermde nesten. Vanwege de voor broedvogels late start van de inventarisatie kunnen territorium-indicerende waarnemingen in het onderzoeksgebied gemist zijn. Dit is ondervangen door tijdens de veldbezoeken te letten op aanwezige nesten. Op 25 juni is een veldbezoek gebracht waarbij specifiek de bomen in het onderzoeksgebied op aanwezigheid van (grote) nesten zijn geïnspecteerd. Soorten met een jaarrond beschermd nest die gezien het habitat in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen zijn Bosuil, Havik, Ransuil en Wespandief. Ook Buizerd kan op grond van het aanwezige habitat broeden in het onderzoeksgebied (Buizerd is een soort waarvoor getoetst moet worden dat voldoende alternatieve leefomgeving aanwezig blijft). Nesten (of indicaties van aanwezigheid van deze nesten) van deze soorten zijn goed zichtbaar waardoor het onderzoek voldoende zekerheid geeft omtrent het voorkomen van jaarrond beschermde nesten.

Amfibieën

Het onderzoek naar amfibieën is uitgevoerd door het vaststellen van potentiële voortplantingslocaties, kooractiviteiten en het waarnemen van soorten in het veld. Er is niet geschept in poelen omdat het droogvallende poelen betrof waarin scheppen veel verstoring teweegbrengt. Verder is geen specifiek onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van Alpenwatersalamander omdat uit de quickscan al bekend is dat deze soort aanwezig is in het plangebied.

Overige soortgroepen en soorten

Er is niet specifiek onderzoek gedaan naar reptielen. Dit vergt een extra inzet die niet noodzakelijk werd geacht omdat in de quickscan al is vastgesteld dat Levendbarende hagedis en Hazelworm voorkomen in het plangebied. Tijdens het onderzoek is aandacht besteed aan het voorkomen van overige beschermde (en niet beschermde) soorten. Hiervoor zijn geen speciale methoden gevolgd.

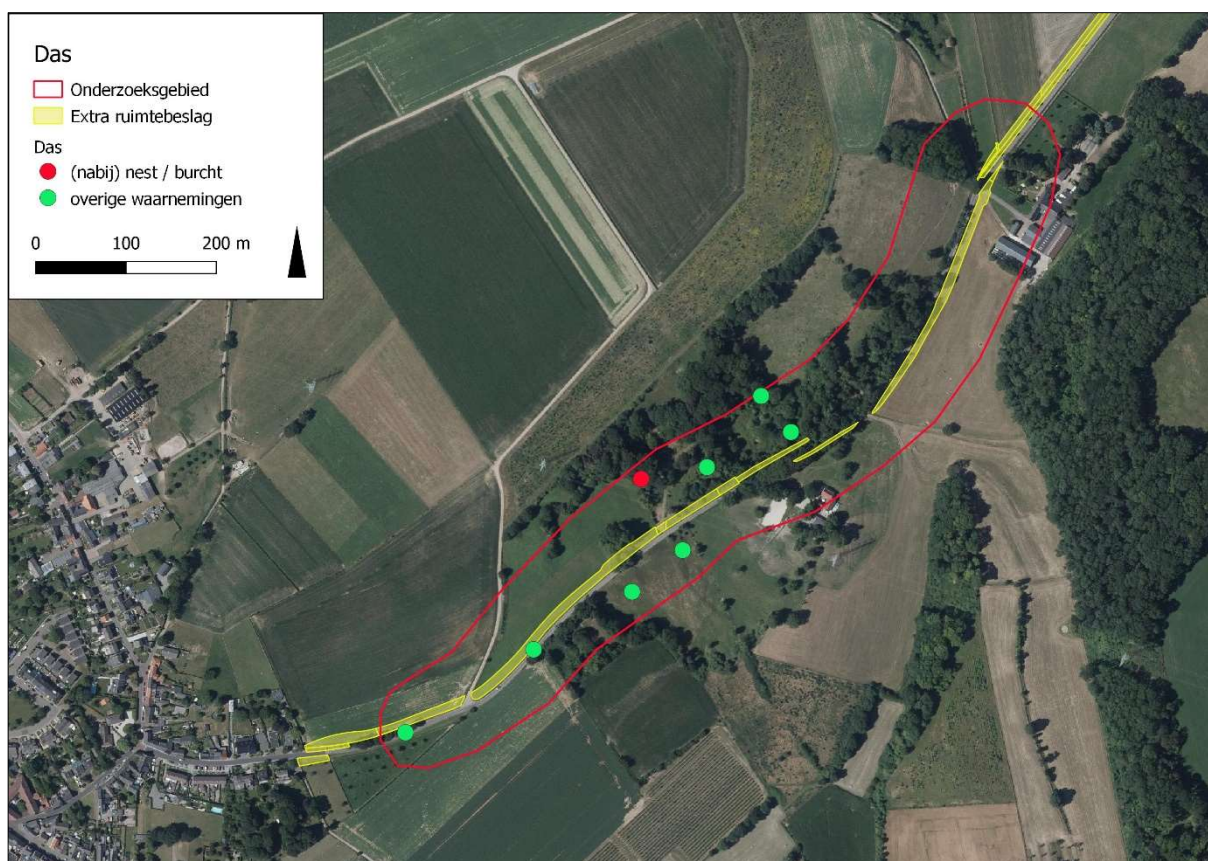
3 RESULTATEN ONDERZOEK

3.1 Flora

Tijdens de veldbezoeken werden veel soorten planten aangetroffen (zie bijlage 1). Beschermde soorten of typische soorten van het habitatype Kalkgraslanden ontbraken. Vermeldenswaard is het voorkomen van Grote muggenorchis op een locatie ten zuiden van de weg buiten het plangebied. Deze standplaats blijft behouden.

3.2 Resultaten grondgebonden zoogdieren

In het onderzoeksgebied is Das aangetroffen. Zie voor de waarnemingen figuur 7 en 8.

Figuur 7: Verspreiding sporen Das.

Binnen het onderzoeksgebied op een afstand van circa 60 meter van de weg werd een bewoonde burcht aangetroffen. Met de aanwezigheid van een bewoonde burcht werden ook diverse sporen (overige waarnemingen zoals wissels, prenten en mest/snuitputjes) in de omgeving aangetroffen. De burcht ligt ten noorden van de Daelsweg en overlapt niet met het plangebied van het aan te leggen fietspad. Aantasting van de burcht vindt niet plaats. Wel wordt een deel van het huidige leefgebied langs de weg ongeschikt als foerageergebied en wordt een wissel (extra) doorsneden. In figuur 4 worden de gevonden dassenwissels weergegeven.

Overige zoogdieren die tijdens het onderzoek werden vastgesteld waren Ree, Egel, Haas en Vos (zie ook bijlage 1).

Figuur 8: Waargenomen dassenwissels, dassenburcht en locatie van de poel binnen het plangebied.

Figuur 9: Wissel richting Daelsweg.

Figuur 10: Dassenburcht hoog op de helling.

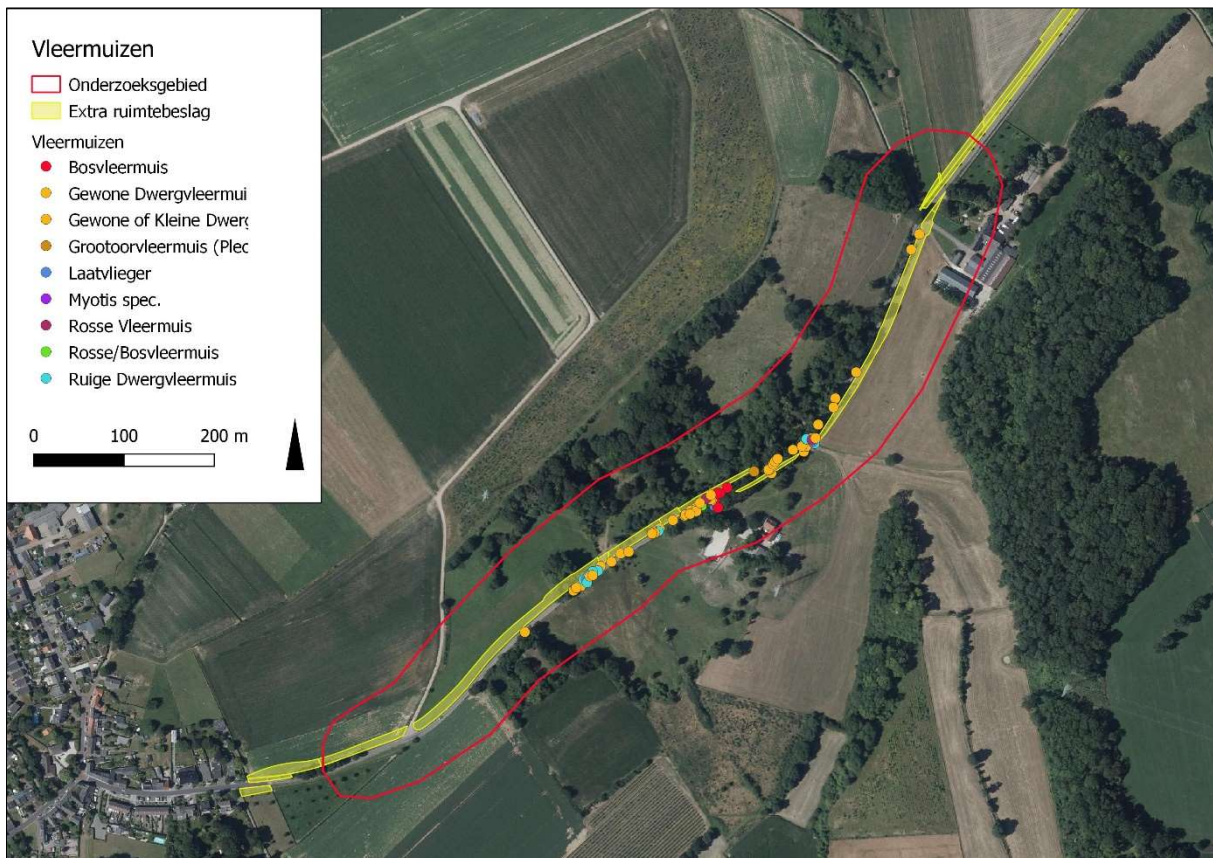
3.3 Resultaten vleermuizen

In het onderzoeksgebied zijn zeven soorten vleermuizen aangetroffen (zie tabel 2).

Tabel 2: Overzicht van aangetroffen soorten vleermuizen per veldbezoek.

Soort	Data veldbezoeken specifiek gericht op vleermuizen			
	13/6	8/7	27/8	17/9
Bosvleermuis	-	X	-	X
Gewone dwergvleermuis	X	X	X	X
Grootoorvleermuis (sp)	-	-	-	X
Laatvlieger	X	-	-	X
Myotis (sp)	X	-	-	-
Rosse vleermuis	X	-	-	-
Ruige dwergvleermuis	X	X	-	-

In onderstaande kaartjes zijn de locaties van waarnemingen per soort opgenomen.

Figuur 11: Overzicht alle waarnemingen van vleermuizen.

Figuur 12: Detail van waarnemingen vleermuizen (legenda zie figuur 11).

Verblijfsplaatsen

Bij het onderzoek is voornamelijk gelet op aanwezigheid van verblijfsplaatsen in de bomen in de geel gemarkeerde delen en in bomen in de directe nabijheid daarvan. Van geen van de waargenomen soorten werden verblijfsplaatsen vastgesteld langs de Daelsweg. Het voorkomen van verblijfsplaatsen in bomen in het onderzoeksgebied op enige afstand van het plangebied is niet uitgesloten.

Foerageergebied/vliegroutes

De verschillende soorten vleermuizen werden jagend en/of overvliegend waargenomen langs de Daelsweg. De vele waarnemingen van Gewone dwergvleermuis geven aan dat langs vrijwel de hele Daelsweg als vliegroute wordt gebruikt. Opvallend is het cluster van waarnemingen van de zeldzame Bosvleermuis. De aanwezigheid van verblijfplaats van een of enkele dieren binnen of in de directe omgeving van het onderzoeksgebied is aanmerkelijk.

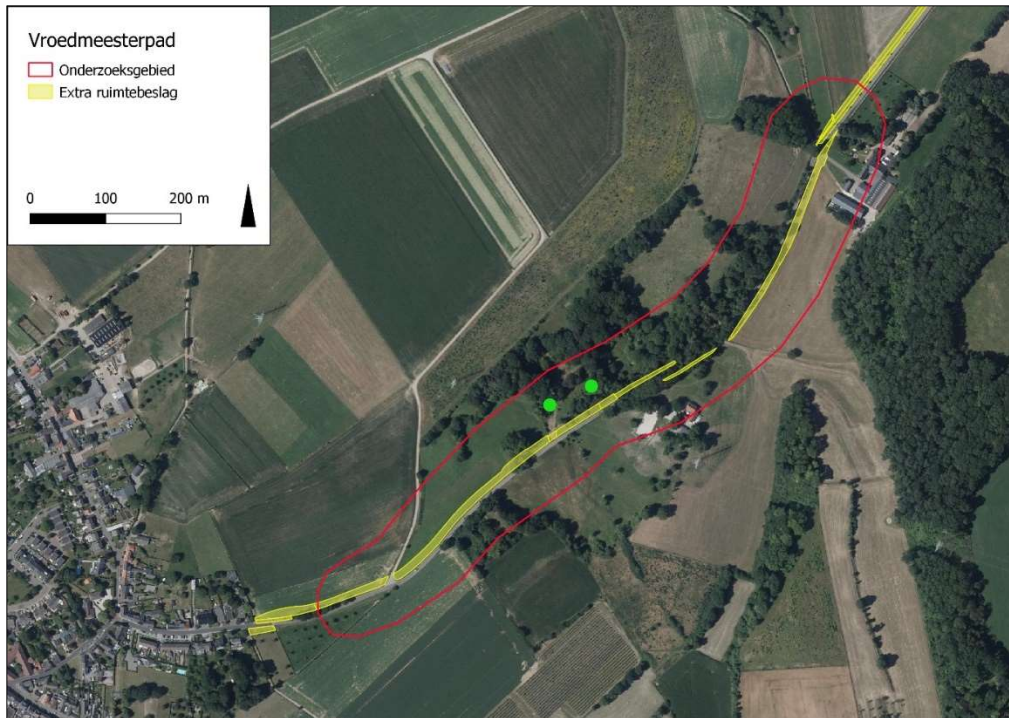
3.4 Resultaten broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Het onderzoek naar broedvogels met jaarrond beschermde nesten is laat in het voorjaar gestart waardoor territorium indicerend gedrag is gemist. Steenuil werd roepend gehoord en Huismus en Havik werden in het onderzoeksgebied aangetroffen. Nesten van deze soorten of andere jaarrond beschermde nesten werden niet aangetroffen. Buizerd (een soort waarvoor voldoende alternatief leefgebied aanwezig moet blijven) is wel enkele keren waargenomen in het onderzoeksgebied tijdens de veldbezoeken. Mogelijk broeden genoemde soorten in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Tijdens het onderzoek dat een deel van de broedperiode besloeg, werden veel soorten broedvogels gehoord en gezien. Een deel daarvan kan tot broeden komen in het plangebied of de directe omgeving daarvan.

3.5 Resultaten amfibieën

Tijdens de veldbezoeken werd Vroedmeesterpad waargenomen. Het betrof twee waarnemingen van roepende exemplaren. Koorzang werd niet vastgesteld en er werden geen zichtwaarnemingen gedaan. Wel ligt op korte afstand van de waargenomen exemplaren een poel die als potentieel geschikt voortplantingswater wordt beoordeeld. In de zomerperiode viel de poel droog, hetgeen gunstig kan zijn voor amfibieën (door de sterfte van eventueel aanwezige predatoren van amfibieën) mits niet te vroeg in het voortplantingsseizoen. Deze poel ligt aan de noordkant van de Daelsweg gaat verloren tijdens de aanleg van het fietspad.

Figuur 13: Verspreiding Vroedmeesterpad.

Geelbuikvuurpadden werden niet aangetroffen in de poel in het onderzoeksgebied. Van de algemene soorten werd Gewone pad waargenomen. Salamanders werden niet aangetroffen maar vergen vaak een bijzondere onderzoeksinspanning. Omdat geen gericht onderzoek werd gedaan naar salamanders kan Alpenwatersalamander of Kleine watersalamander gemist zijn.

3.6 Resultaten overige beschermde soorten

Overige beschermde soorten waarbij mogelijk overtredingen van de Wet natuurbescherming kunnen optreden door de aanleg van het fietspad werden niet aangetroffen.

Vermeldenswaardig zijn de waarnemingen van Geelsprietdikkopje en Kleine glimworm (een keversoort met lichtorganen).

4 CONCLUSIES EN TE NEMEN VERVOLGSTAPPEN

4.1 Conclusies

In het onderzoeksgebied zijn veel (beschermde) natuurwaarden aangetroffen tijdens het onderzoek. Beschermde planten ontbreken. In onderstaande paragrafen wordt weergegeven welke soorten zijn vastgesteld op basis van het veldonderzoek in 2019 en van welke soorten het voorkomen in het plangebied al is vastgesteld in de quickscan. Daarna zijn per soortgroep te nemen vervolgstappen aangegeven.

4.2 Zoogdieren

Voorkomen en conclusies zoogdieren

Tabel 3: Overzicht van de aangetroffen soorten zoogdieren tijdens het veldonderzoek in 2019. Grijs weergegeven zijn de soorten waarvoor een vrijstelling voor het vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen geldt in de provincie Limburg op grond van de Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg (december 2017).

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Das		X
Egel		X
Haas		X
Ree		X
Vos		X
Bosvleermuis	X	
Gewone dwergvleermuis	X	
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	X	
Gewone grootoorvleermuis	X	
Laatvlieger	X	
Myotis (sp.)	X	
Rosse vleermuis	X	
Ruige dwergvleermuis	X	

Uit de quickscan is gebleken dat mogelijk ook Grote bosmuis voorkomt in het plangebied (beschermingsregime 'Andere soorten'. Geschikt habitat is aanwezig. Uit voorzorg dient deze soort meegenomen te worden in de ontheffingsaanvraag.

Het onderzoeksgebied is behalve voor algemeen voorkomende soorten zoogdieren van grote betekenis voor de Das, een burcht is aanwezig in het onderzoeksgebied maar buiten het plangebied. Wel worden drie wissels doorsneden met de aanleg van het fietspad. Zeven soorten vleermuizen werden foeragerend en langs vliegend waargenomen tijdens de veldbezoeken in avond- en ochtendschemering. Vaste rust- en verblijfplaatsen werden niet vastgesteld. De Daelsweg vormt een belangrijke vlieg- en foerageerroute voor vleermuizen. Hoewel op deze route bomen gekapt gaan worden, blijft een lijnvormige structuur behouden.

Vervolgstappen zoogdieren:

Voor alle soorten geldt de zorgplicht. Het verstoren van Das is niet verboden voor zover deze verstoring niet leidt tot het verlaten van de burcht. Gezien de afstand van de burcht tot het plangebied en de gewinning aan verkeer leiden de werkzaamheden naar verwachting niet tot een wezenlijke verstoring. Wel dienen maatregelen genomen te worden om (een toename van) verkeersslachtoffers te voorkomen. De maatregelen uit het oogpunt van de zorgplicht voor Das en alle andere voorkomende soorten dienen uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol. Indien voldoende maatregelen genomen worden is het aanvragen van een ontheffing voor deze soortgroep niet nodig.

4.3 Broedvogels

Voorkomen en conclusies broedvogels

Jaarrond beschermde nesten werden niet vastgesteld, wel werden vele soorten broedvogels waargenomen waarvan een deel ook in het plangebied tot broeden kan komen.

Vervolgstappen broedvogels:

Het verstoren of vernietigen van in gebruik zijnde nesten is verboden op grond van de Wet natuurbescherming. Mitigerende maatregelen om overtredingen te voorkomen dienen te worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Indien voldoende maatregelen genomen worden is het aanvragen van een ontheffing voor deze soortgroep niet nodig.

4.4 Amfibieën

Tabel 4: Overzicht van de aangetroffen soorten amfibieën tijdens het veldonderzoek in 2019. Grijs weergegeven zijn de soorten waarvoor een vrijstelling voor het vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen geldt in de provincie Limburg op grond van de Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg (december 2017).

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Gewone pad		X
Vroedmeesterpad	X	

Uit de quickscan is bekend dat naast deze twee soorten ook Alpenwatersalamander aanwezig is in het plangebied en mogelijk nog een enkele algemene soort (beschermingsregime 'Andere soorten').

Vroedmeesterpad werd roepend in het onderzoeksgebied waargenomen, de soort plant zich mogelijk voort in het poeltje ten noorden van de weg. Dit poeltje gaat verloren bij de aanleg van het fietspad en de herinrichting van de weg. Aantasting van het voortplantingsgebied en bijbehorende winterhabitat (vaste verblijfplaatsen) is ontheffingsplichtig. Voor deze soort en voor Alpenwatersalamander dient een Activiteitenplan opgesteld te worden en een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd (artikel 3.5 lid 1 en 2).

4.5 Overige beschermde soorten

Uit de quickscan blijkt dat Levendbarende hagedis en Hazelworm voorkomen in het plangebied (beschermingsregime 'Andere soorten'). Deze soorten zijn tijdens het veldonderzoek niet waargenomen. Met name Hazelworm heeft een verborgen levenswijze; inventariseren van deze soorten vergt een specifieke aanpak. Omdat al bekend was dat deze soorten in het plangebied voorkomen is geen onderzoek gericht op deze soorten uitgevoerd.

Voor Levendbarende hagedis geldt een vrijstelling op grond van de Beleidsregel passieve soortenbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen in de periode 15 augustus t/m 15 oktober. Geadviseerd wordt echter om voor beide soorten een Activiteitenplan op te stellen en ontheffing aan te vragen.

NOOT: Voor de zogenaamde tabel 2-soorten onder de oude Flora- en faunawet is het werken op basis van een goedgekeurde gedragscode mogelijk. Er hoeft dan voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd, benodigde maatregelen kunnen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol. In een vervoltraject kan bezien worden voor welke soorten dit geldt en of eventueel gestelde randvoorwaarde in de gedragscode haalbaar zijn tijdens de uitvoering.

Bijlage 1: Overzicht veldwaarnemingen

Datum	Soort	Aantal	Activiteit	Methode	X	Y
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	foeragerend	gezien en gehoord	195589	318624
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195641	318699
2019-09-17	Laatvlieger	1	ter plaatse	batdetector	195583	318616
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	2	ter plaatse	gezien en gehoord	195583	318616
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195547	318587
2019-09-17	Laatvlieger	1	ter plaatse	batdetector	195484	318551
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195451	318540
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195358	318484
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195274	318411
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195336	318462
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195370	318489
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195456	318542
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195545	318591
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195550	318596
2019-09-17	Grootoorvleermuis (Plecotus) onbekend	1	ter plaatse	batdetector	195528	318589
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	sociaal gedrag	batdetector	195583	318611
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	sociaal gedrag	batdetector	195586	318617
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	3	foeragerend	gezien en gehoord	195586	318617
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195544	318591
2019-09-17	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195484	318558
2019-09-17	Laatvlieger	1	ter plaatse	batdetector	195488	318549
2019-09-17	Laatvlieger	1	ter plaatse	gezien en gehoord	195488	318549
2019-09-17	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195488	318549
2019-09-17	Rosse/Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195470	318551
2019-09-17	Struiksprinkhaan	1	ter plaatse	batdetector	195394	318506
2019-09-17	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195380	318498
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	sociaal gedrag	batdetector	195458	318546
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195458	318546
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195571	318613
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	sociaal gedrag	onbekend	195421	318523
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	sociaal gedrag	batdetector	195389	318500
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195347	318476
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	sociaal gedrag	batdetector	195599	318641
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195581	318617
2019-08-27	Kleine Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195581	318617
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195618	318670
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195592	318626
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195464	318547
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195481	318557
2019-08-27	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195549	318597
2019-08-24	Houtduif	1	ter plaatse	onbekend	195337	318395
2019-08-24	Grote Zilverreiger	1	ter plaatse	onbekend	195336	318497
2019-08-24	Buizerd	1	ter plaatse	onbekend	195445	318484
2019-08-24	Steenuil	1	ter plaatse	gehoord	195750	318884
2019-08-24	Grote Bonte Specht	1	ter plaatse	onbekend	195531	318635
2019-08-24	Groene Specht	1	ter plaatse	onbekend	195602	318672
2019-08-24	Pimpelmees	1	ter plaatse	onbekend	195132	318267
2019-08-24	Koolmees	1	ter plaatse	onbekend	195414	318534
2019-08-24	Staatmees	1	ter plaatse	onbekend	195270	318419
2019-08-24	Winterkoning	1	ter plaatse	onbekend	195750	318884
2019-08-24	Boomklever	1	ter plaatse	onbekend	195413	318616
2019-08-24	Merel	1	ter plaatse	onbekend	195264	318449
2019-08-24	Zanglijster	1	verkeersslachtoffer	gezien	195491	318565
2019-08-24	Roodborst	1	ter plaatse	onbekend	195702	318778
2019-08-24	Vink	1	ter plaatse	onbekend	195309	318389
2019-08-24	Putter	1	ter plaatse	onbekend	195084	318249
2019-08-24	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195220	318358
2019-08-24	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195078	318266
2019-08-24	Ree	1	ter plaatse	gezien	195394	318433
2019-08-24	Wijngaardslak	1	ter plaatse	onbekend	195449	318559
2019-08-24	Zevenblad	1	ter plaatse	onbekend	195248	318364

Datum	Soort	Aantal	Activiteit	Methode	X	Y
2019-08-24	Gewone agrimonie	1	ter plaatse	onbekend	195282	318425
2019-08-24	Knoopkruid	1	ter plaatse	onbekend	195294	318437
2019-08-24	Bosrank	1	ter plaatse	onbekend	195364	318501
2019-08-24	Wilde peen	1	ter plaatse	onbekend	195285	318431
2019-08-24	Gewone berenklauw	1	ter plaatse	onbekend	195261	318386
2019-08-24	Gewone margriet	1	ter plaatse	onbekend	195246	318410
2019-08-24	Wilde marjolein	1	ter plaatse	onbekend	195205	318350
2019-08-24	Smalle weegbree	1	ter plaatse	onbekend	195189	318343
2019-08-24	Gewone braam	1	ter plaatse	onbekend	195317	318388
2019-08-24	Duifkruid	1	ter plaatse	onbekend	195216	318358
2019-08-24	Dagkoekoeksbloem	1	ter plaatse	onbekend	195432	318535
2019-08-24	Boerenwormkruid	1	ter plaatse	onbekend	195197	318420
2019-08-24	Rode klaver	1	ter plaatse	onbekend	195207	318361
2019-08-24	Klein hoefblad	1	ter plaatse	onbekend	195246	318410
2019-07-16	Geelsprietdikkopje	2	ter plaatse	gezien	195369	318457
2019-07-16	Wijngaardslak	3	ter plaatse	gezien	195357	318484
2019-07-16	Knopig helmkruid	1	ter plaatse	onbekend	195546	318595
2019-07-16	Look-zonder-look	1	ter plaatse	onbekend	195550	318612
2019-07-16	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195472	318639
2019-07-16	Christoffelkruid	1	ter plaatse	onbekend	195485	318634
2019-07-16	Christoffelkruid	1	ter plaatse	onbekend	195486	318629
2019-07-16	Eenbes	1	ter plaatse	onbekend	195508	318654
2019-07-16	Kruisbes	1	ter plaatse	onbekend	195533	318660
2019-07-16	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195505	318599
2019-07-16	Eenbes	29	ter plaatse	onbekend	195501	318643
2019-07-16	Eenbes	30	ter plaatse	onbekend	195486	318697
2019-07-16	Eenbes	1	ter plaatse	onbekend	195486	318697
2019-07-16	Kleine vuurvliender	1	ter plaatse	onbekend	195653	318740
2019-07-16	Witte kwikstaart	1	ter plaatse	gezien	195702	318854
2019-07-16	Heggenrank	1	ter plaatse	onbekend	195724	318928
2019-07-16	Geelgors	1	ter plaatse	gehoord	195672	318938
2019-07-16	IJzerhard	1	ter plaatse	onbekend	195687	318958
2019-07-16	Tijftjaf	1	ter plaatse	gehoord	195698	318879
2019-07-16	Geelgors	1	ter plaatse	gehoord	195694	318874
2019-07-16	Zeeplkruid	1	ter plaatse	onbekend	195616	318639
2019-07-16	Veldsalie	1	ter plaatse	onbekend	195300	318446
2019-07-16	Gewone Pad	1	verkeersslachtoffer	gezien	195395	318503
2019-07-16	Egel	1	verkeersslachtoffer	gezien	195439	318539
2019-07-16	Kruidvlier	20	ter plaatse	onbekend	195459	318574
2019-07-16	Echte valeriaan	1	ter plaatse	onbekend	195451	318554
2019-07-16	Kleefkruid	1	ter plaatse	onbekend	195459	318574
2019-07-16	Grote brandnetel	1	ter plaatse	onbekend	195457	318558
2019-07-16	Grote Bonte Specht	1	ter plaatse	onbekend	195455	318565
2019-07-16	Egel	1	ter plaatse	onbekend	195464	318556
2019-07-16	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195412	318560
2019-07-16	Bosrank	1	ter plaatse	onbekend	195372	318507
2019-07-16	Das	1	(nabij) nest / burcht	gezien	195339	318547
2019-07-16	Wondklaver	1	ter plaatse	onbekend	195347	318489
2019-07-16	Barbarakruid spec.	1	ter plaatse	onbekend	195350	318493
2019-07-16	Heggenrank	1	ter plaatse	onbekend	195337	318495
2019-07-16	Veldlathyrus	1	ter plaatse	onbekend	195337	318495
2019-07-16	Grote Bonte Specht	1	recent gebruikt nest	gezien	195316	318465
2019-07-16	Gele morgenster	1	ter plaatse	onbekend	195284	318431
2019-07-16	Haas	2	ter plaatse	gezien	195248	318386
2019-07-16	Geelgors	2	ter plaatse	gezien	195170	318336
2019-07-16	Geelgors	1	ter plaatse	gezien	195167	318334
2019-07-16	Geelgors	1	ter plaatse	gehoord	195180	318383
2019-07-16	Zwartkop	1	ter plaatse	gezien en gehoord	195184	318389
2019-07-16	Gewone agrimonie	1	ter plaatse	onbekend	195181	318369
2019-07-16	Huismus	5	ter plaatse	gezien	195157	318308
2019-07-16	Beemdkroon	1	ter plaatse	onbekend	195165	318313
2019-07-16	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195220	318358
2019-07-16	Geelgors	1	ter plaatse	gehoord	195228	318369
2019-07-16	Heggenrank	1	ter plaatse	onbekend	195213	318360

Datum	Soort	Aantal	Activiteit	Methode	X	Y
2019-07-16	Duizendblad	1	ter plaatse	onbekend	195234	318400
2019-07-16	Gewone berenklauw	1	ter plaatse	onbekend	195249	318397
2019-07-16	Gewone margriet	1	ter plaatse	onbekend	195253	318396
2019-07-16	Rode klaver	1	ter plaatse	onbekend	195253	318396
2019-07-16	Kleine bevernel	1	ter plaatse	onbekend	195356	318468
2019-07-16	Gierzwaluw	4	ter plaatse	gezien	195361	318447
2019-07-16	Huiszwaluw	10	ter plaatse	gezien	195363	318464
2019-07-16	Muizenoor	1	ter plaatse	onbekend	195468	318475
2019-07-16	Peen	1	ter plaatse	onbekend	195382	318449
2019-07-16	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195385	318468
2019-07-16	Beemdkroon	1	ter plaatse	onbekend	195411	318467
2019-07-16	Gewone agrimonie	1	ter plaatse	onbekend	195355	318483
2019-07-16	Wilde marjolein	1	ter plaatse	onbekend	195357	318511
2019-07-16	Tijm spec.	1	ter plaatse	onbekend	195347	318467
2019-07-16	Geelgors	1	ter plaatse	gehoord	195358	318442
2019-07-16	Grote Bonte Specht	1	ter plaatse	gehoord	195335	318461
2019-07-16	Buizerd	1	ter plaatse	gezien	195319	318443
2019-07-16	Geelgors	1	ter plaatse	gehoord	195312	318425
2019-07-16	Kattendoorn	1	ter plaatse	onbekend	195330	318422
2019-07-16	Knoopkruid	1	ter plaatse	onbekend	195328	318416
2019-07-16	Gele morgenster	1	ter plaatse	onbekend	195332	318420
2019-07-16	Grote bevernel	1	ter plaatse	onbekend	195328	318412
2019-07-16	Harige ratelaar	1	ter plaatse	onbekend	195329	318413
2019-07-16	Das	1	ter plaatse	andere sporen	195329	318422
2019-07-16	Grote centaurie	8	ter plaatse	onbekend	195331	318437
2019-07-16	Vos	1	ter plaatse	uitwerpselen	195313	318427
2019-07-16	Putter	10	ter plaatse	gezien	195340	318426
2019-07-16	Havik	1	ter plaatse	gezien	195335	318447
2019-07-16	Fazant	1	ter plaatse	gehoord	195281	318525
2019-07-16	Fazant	1	ter plaatse	gehoord	195321	318316
2019-07-16	Haas	1	ter plaatse	gezien	195330	318495
2019-07-16	Bruin zandoojje	10	ter plaatse	gezien	195344	318437
2019-07-16	Koelvinkje	1	ter plaatse	gezien	195712	318894
2019-07-16	Blauwe glazenmaker	1	ter plaatse	gezien	195460	318567
2019-07-16	Wespspin	1	ter plaatse	gezien	195344	318450
2019-07-16	Glad walstro	1	ter plaatse	veldwaarneming	195349	318448
2019-07-16	Grote muggenorchtis	1	ter plaatse	veldwaarneming	195355	318465
2019-07-16	Gele lis	1	ter plaatse	veldwaarneming	195405	318520
2019-07-16	Geelhartje	1	ter plaatse	veldwaarneming	195329	318436
2019-07-16	Grote tijm + Kleine tijm	1	ter plaatse	veldwaarneming	195348	318460
2019-07-16	Kleine tijm	1	ter plaatse	veldwaarneming	195355	318462
2019-07-16	Grote lisdodde	1	ter plaatse	veldwaarneming	195405	318520
2019-07-09	Kleine glimworm	1	ter plaatse	gezien	195540	318594
2019-07-08	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195498	318571
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195551	318600
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195586	318625
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195586	318625
2019-07-08	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195595	318620
2019-07-08	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195595	318620
2019-07-08	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195586	318625
2019-07-08	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195595	318620
2019-07-08	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195586	318625
2019-07-08	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195490	318565
2019-07-08	Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195487	318565
2019-07-08	Kleine glimworm	4	ter plaatse	gezien	195550	318595
2019-07-08	Kleine glimworm	3	ter plaatse	gezien	195546	318592
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195423	318526
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195480	318558
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195423	318526
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195452	318541
2019-07-08	Rosse/Bosvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195346	318474
2019-07-08	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195339	318469
2019-07-08	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195328	318457
2019-06-25	Bruin zandoojje	2	ter plaatse	gezien	195314	318456

Datum	Soort	Aantal	Activiteit	Methode	X	Y
2019-06-25	Bruin zandoogje	1	ter plaatse	gezien	195298	318439
2019-06-25	Gewone agrimonie	1	ter plaatse	gezien	195298	318438
2019-06-25	Greppelsprinkhaan	1	ter plaatse	gehoord	195282	318421
2019-06-25	Bruin zandoogje	1	ter plaatse	gezien	195246	318395
2019-06-25	Wilde marjolein	1	ter plaatse	gezien	195194	318329
2019-06-25	Wilde marjolein	1	ter plaatse	gezien	195144	318296
2019-06-13	Laatvlieger	1	ter plaatse	batdetector	195342	318469
2019-06-13	Myotis spec.	1	ter plaatse	op geluidsrecorder	195346	318475
2019-06-13	Myotis spec.	1	ter plaatse	op geluidsrecorder	195345	318471
2019-06-13	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195355	318479
2019-06-13	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195345	318474
2019-06-13	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195422	318523
2019-06-13	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195349	318478
2019-06-13	Ruige Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195343	318466
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195417	318522
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195464	318545
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195457	318542
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195438	318535
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195346	318473
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195331	318460
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195349	318474
2019-06-13	Gewone of Kleine Dwergvleermuis	1	ter plaatse	op geluidsrecorder	195418	318521
2019-06-13	Kleine glimworm	10	ter plaatse	gezien	195339	318474
2019-06-13	Kleine glimworm	1	ter plaatse	gezien	195353	318469
2019-06-13	Laatvlieger	1	ter plaatse	batdetector	195593	318622
2019-06-13	Rosse Vleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195592	318624
2019-06-13	Rosse Vleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195475	318559
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195616	318660
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195702	318835
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	2	ter plaatse	batdetector	195468	318554
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	2	ter plaatse	batdetector	195596	318626
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195554	318603
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195711	318852
2019-06-13	Gewone Dwergvleermuis	1	ter plaatse	batdetector	195480	318563
2019-06-13	Gewone of Kleine Dwergvleermuis	1	ter plaatse	op geluidsrecorder	195415	318520
2019-06-13	Vroedmeesterpad	2	roepend	gehoord	195358	318534
2019-06-13	Vroedmeesterpad	1	roepend	gehoord	195413	318559